

TORSDAG 8 NOVEMBER. NR 45/2012

Höstdagar i Toijala

Sidan 8

Så ska en far firas

Sidan 7

Peter Sandström skriver sitt liv

Sidan 2

Webbprästens frågesajt är rekordpopulär

De finlandssvenska webbprästerna har fått svara på ovanligt många frågor i höst.

Nu behövs fler präster som kan ge snabba svar på anonyma och kvistiga spörsmål. **SIDAN 4**

Hoppade av scientologin efter tjugo år

SIDAN 10

Frälsis satsar allt på att hjälpa hemlösa

Sidan 5

Flyktingvännerna ser också livstragedierna

Sidan 14

Munk från 1600-talet lär ut bön i bönehuset

Sidan 12

LEDARE MAY WIKSTRÖM

Pappavänlig kultur efterlyses

KP VAR FJÄRDE pappa i dagens Finland har inte varit eller kommer inte alls att utnyttja sin faderskapsledighet. Orsakerna är flera, men enligt Finlands ekonomförbund handlar det i främsta hand om attityderna på arbetsplatsen. Arbetsgivarna tycker att det blir krångligt att ordna arbetet ifall papporna blir borta och det budskapet går fram till de anställda, outtalat eller inte. De allra flesta fäder väljer att ta ut bara den pappaledighet som är viktigt för dem. Kosti Hyypä, ombudsman för jämställdhetsfrågor vid Finlands ekonomförbund, uppmanar fäder att fördomsfritt utnyttja sin ledighet. De första och modigaste papporna banar väg för de andra på jobbet. Enligt Hyypä gör de här banbrytarna det lättare för andra att följa i kölvattnet.

HOS OSS är det ännu inte vanligt att arbetsgivare tävlar om anställda bland annat genom att skapa en pappavänlig arbetskultur. Ekonomförbundet har visat framfötterna i det här fallet. På deras sajt finns länkar och redogörelser över forskning och seminarier om faderskap och karriär. Att binda sig till faderskapet måste räknas som en förtjänst även i arbetsgemenskapen, säger faderskapsforskaren Jouko Huttunen, som anlitas i projektet *Pappa i arbetslivet*. "Familjeledig" borde finnas med som en naturlig punkt på karlarlaren lista.

EN BROMSKLOSS finns ändå närmare än så, inom hemmets väggar. I många fall väljer kvinnan att ta ut familjeledigheten. Hennes val blir mannens val. Också här handlar det om sega attityder i kombination med det faktum att mannen oftast har en högre inkomst. Hos de flesta familjer är ansvaret för att sköta om barnen mammans första prioritet medan försörjningen är en gemensam angelägenhet. För pappans del är det tvärtom: försörja först, sköta om sedan. Ansvaret att dra in pengar för familjen är hans första och största ansvar. Om upplägget är sådant är det inte så underligt att han inte vågar eller vill riskera sin plats på jobbet. Därmed är den onda cirkeln ett faktum: Barn är verkningsfulla i hög grad sina föräldrars syn på arbete.

DET ÄR viktigt att ha en närvarande far oberoende av hur familjens liv och boende ser ut till vardags. Enligt arbetslivsforskaren Juha Siltala är arbetslivet på 2000-talet mera familjecentrerat än tidigare. De barn som föddes mellan 1978-1990 kände att föräldrarna gav dem för lite tid, att jobbet ofta tog den största biten. Nu är de själva i sin bästa arbetsföra ålder och minns vad de gick miste om.

Också dagens unga ställer familjen främst. Enligt Ungdomsbarometern 2012 har särskilt den tid barn tillbringar med sin pappa en positiv inverkan på barns och ungas välbefinnande. Samtidigt visar statistiken att både pojkar och flickor i alla åldrar umgås klart mer med sin mamma än med sin pappa.

Fars dag är därför en bra påminnelse om att ta vara på varandra. Lite handgriplig pappavänlighet för såväl barn som fäder.

"Familjeledig" borde finnas med som en naturlig punkt på karlarlaren lista.

PROFILEN: PETER SANDSTRÖM

"Var högljudd. Slå först, innan du själv blir slagen. Det jag ifrågasatt gällande mitt faderskap är synen på hur pojkar ska vara."

Skriva det som bränner

Peter Sandström är en man som sällan besöker främmande länder – i stället reser han till sitt barndomslandskap. Trädgårdsmästarens son skriver om växter men vill inte återvända till växthusen.

TEXT OCH FOTO: SOFIA TORVALDS

Vi ska stiga ut genom dörren för att ta ett foto innan höstskymningen lägger sig över Åbo. Då ringer telefonen. **Peter Sandström** svarar. Han talar dialekt: det är mamma som ringer från Nykarleby.

– Hon tyckte jag såg så rund ut i ansiktet på fotot på Hbl:s parad. Men hon var mycket nöjd med artikeln inne i tidningen.

Sandström har gett många intervjuer de senaste dagarna och ställt upp på en hel del foton också. På bokmässan fick han ta emot Svenska Yles litteraturpris för novellsamlingen *Till dig som saknas*.

De prisbekönta novellerna utspelar sig oftast i barndomslandskapet Nykarleby. Sandström använder sitt namn och element av sin egen historia när han skriver.

– Man kan tycka att det är irriterande: en recensent tyckte att det blivit ett maner. Det är något som vuxit fram gradvis och som jag använt mer och mer. Det är ett sätt för mig som författare att komma nära det som bränner i texten.

Berättelserna handlar om sådant han funderat på, hört eller upplevt. Han tittar tillbaka på sin egen bakgrund och rör sig i miljöer som han känner till både fysiskt och mentalt.

– Jag kunde förstås skriva om exotiska platser, då skulle jag vara tvungen att resa och göra research. Men jag trivs hemma.

Vems pojke?

Peter Sandström växte upp i Nykarleby där hans pappa var trädgårdsmästare: först för seminarieträdgården och sedan för stadsträdgården som den hette efter att seminariet lades ner.

– Jag har märkt att växthus och äppelträd återkommer i mina texter.

När Sandström föddes var hans pappa 40 år. Liksom många av gestalterna i novellerna var fadern präglad av det krig han sändes ut till då han själv fortfarande var ett barn.

– Han talade inte om det, men jag märkte att han led av det.

Generationsklyftan gjorde att det fanns en viss distans mellan far och son, ändå tycker Sandström att deras relation var rätt varm.

– Men när vår son **Leo** föddes bestämde jag mig för att vara hemmapappa i ett år just för att jag tänkte mig att vidå skulle kunna få en ännu närmare relation än jag hade till min far. Jag vet inte om det blev så, men åtminstone tycker jag att Leo blivit en person som gör sina egna val.

Också Peter Sandström hade föräldrar som lät honom göra sina egna val. Men det hade sina sidor att växa upp i en småstad. I en självbiografisk text i antologin *Mandomsprov* skildrar Sandström en scen i gymnastiksalens omklädningsrum. Han har gjort tre korgar på gymnastiken och överskridit sina befogenheter som klassens mes. Han omringas av dem: sotarns pojke, bil-

montörens pojke, pälsfarmarens pojke.

Hans pappa jobbar med blommor. Bestäms sonens position på den sociala skalan av pappans position i lokalsamhället?

– Det är ingen entydig skala så nu kommer jag med grova generaliseringar. Men visst var det så att pojkar vars pappor jobbade med något fysiskt hade en god position. Brandmän. Pappor som mekade med motorer. De som jobbade vid kraftverket. Att vara son till en direktör smällde inte så högt: då kunde man ju tro att man var något.

Så är det i små samhällen. Man talar om varann, man snackar också skit om dem som inte smälter in.

– Den vars pappa var alkoholist kunde bli mobbad i skolan.

KYRKPRESSEN KONTAKTA REDAKTIONEN

Ansvarig chefredaktör
May Wikström
tfn (09) 612 615 33/
040 153 0313
may.wikstrom@kyrkpressen.fi

Redaktion i Helsingfors
Sandvikskajen 13
00180 Helsingfors
Tfn (09) 612 615 49
Fax (09) 278 4138

E-post: redaktionen@kyrkpressen.fi

Redaktion i Österbotten
Norrmalmsgatan 21 A
68600 Jakobstad
gsm 050 585 6460

Redaktörer:
e-post:
fornamn.efternamn@kyrkpressen.fi

Rolf af Hällström
tfn (09) 612 615 53

Tomas von Martens
tfn 046 8782 665

Johan Myrskog
tfn (09) 612 615 52

Johan Sandberg
(Österbotten)
gsm 050 585 6460

Sofia Torvalds
tfn (09) 612 615 54

Webbredaktör:
webbred@kyrkpressen.fi

Layout:
Malin Aho

Utgivare:
Fontana Media Ab

Bank:
Sampo
IBAN: FI34 8000
13011585 40
BIC: DABAFIHH

Paradbild:
Libris förlag

Tryck:
Botnia Print,
Karleby

KYRKPRESSEN ANNONSINFORMATION

Annonsredaktör:
Erika Rönngård
tfn (09) 612 615 50,
annons@kyrkpressen.fi

Annonspriser:
Färg 2,05 €/spmm
Svart-vit 1,65 €/spmm
Moms 23% tillkommer

Radannonser:
4,50 €/rad inkl. moms.

Familjeannonser:
1 €/spmm inkl. moms.

Kyrkpressen utkommer normalt på torsdagar och inlämning av annonser sker senast torsdag veckan före.

För mera detaljer se mediekortet www.kyrkpressen.fi

Annonsförsäljning:
e-post:
fornamn.efternamn@kyrkpressen.fi

Tom Kytöpuro,
tjänstledig

Björn Sten,
gsm 0400 012 390

Leif Westerling,
gsm 050 329 4444,
fax (09) 278 4138

Jonny Åstrand,
tfn (06) 347 0608,
gsm 0500 924 528,
fax (06) 347 1018

Prenumerationer och adressändringar
tfn (09) 612 615 50,
prenumeration@kyrkpressen.fi.

Adressändring sker automatiskt via din församling då du gör flyttanmälan. Om du har prenumererat via Kyrkpressen kontaktar du oss.

Prenumerationspriser:
Finland & Norden 68 €
Utlandet 83 €

Själv flydde Sandström småstaden så fort han kunde. Han besöker gärna Nykarleby men han kan inte tänka sig att flytta tillbaka.

– Jag flyttade för att jag skulle studera journalistik i Helsingfors men själva rörelsen var minst lika viktig som studierna.

Slå först eller ta hänsyn?

När Sandström var hemmapappa för femton år sedan var han den enda pappan i lekparken. Han fick inte vara med i gänget på samma villkor som mamorna. Han tyckte sig få blickar som frågade om han var skilsmässopappa, som om det var misstänkt att han hade hand om ett så litet barn. Det gick bra och han njöt av året hemma med sin lilla son.

ETT AV Peter Sandströms bästa minnen av sin egen pappa var när pappan i 75-årsåldern tog tåget till Åbo och ställde upp som barnvakt i baksätet för att Peter och tvååriga sonen Leo skulle kunna ta bilen till Nykarleby. – Tre generationer, den resan fick vi göra tillsammans. Det är ett fint minne.

– Jag har problematiserat mitt faderskap också och känt mig otillräcklig. Jag har frågat mig om jag borde ha lärt min son att tävla mera, att ta för sig. Vi har uppfostrat våra barn till att ta hänsyn till andra.

Då sonen spelade fotboll märkte Sandström att andra föräldrar inte nödvändigtvis tänkte lika. Att de ibland uppmuntrade till aggressivitet.

– Var högljudd. Slå först, innan du själv blir slagen. Det jag ifrågasatt gällande mitt faderskap är synen på hur pojkar ska vara.

Har Sandström då problematiserat sin identitet som österbottning – och då framför allt österbottning från ”bi-belbältet”? Bönehus och tomma ritualer skymtar förbi i novellerna.

– I mina texter handlar det främst om hur man ser på dem som är annorlunda än man själv.

Själv har han inga jobbiga erfarenheter av bönemöten. Han blev konfirmerad i kyrkan som alla andra, inte för att han trodde så mycket som på grund av den sociala pressen.

– Jag tror att riter och ritualer är viktiga. De hör till livets gång.

Om det som kallas Gud vet han inte vad han ska tro. Han funderar en stund.

– Jag tror att det finns någon form av ledning, men jag vet inte varifrån den kommer. Jag tror att det kan finnas en mening med allt trots att det inte alltid går som man vill.

PETER SANDSTRÖM

FÖRFATTARE, AKTUELL MED PRISBELÖNTA NOVELLSAMLINGEN ”TILL DIG SOM SAKNAS”.

FAMILJ: SAMBON ANN-CATRIN, 16-ÅRIGA SONEN LEO OCH 10-ÅRIGA DOTTERN IRA.

SPELAR FOTBOLL OCH INNEBANDY PÅ MOTIONSIVÅ. GILLAR LAGSPORTER.

ARBETAR NU MED EN ROMAN.

Ingå viger utan anmälning 12.12.12

VIGSEL. Ingå församling arrangerar en speciell bröllopskväll i Ingå kyrka onsdagen den 12.12.2012 kl 18-21. Par som önskar bli vigda kan komma till Ingå kyrka för att bli vigda av någon av församlingens tre präster.

Det behövs ingen förhandsanmälning. Paren blir vigda i den ordning de kommer till kyrkan. Inn-

an vigseln kan man framföra önskemål om musiken till kantor **Pia Nygård**. Man kan också bjuda med både släkt och vänner, så många som kyrkan rymmer. Det är viktigt att paren som önskar bli vigda skaffar ett intyg över verkställd hindersprövning senast en vecka innan vigseln. Det kan man få på pastorskansliet. En förutsättning

för en kyrklig vigsel är också att minst den ena av de två ska vara skriftskolgangen medlem av evangelisk-lutherska kyrkan och den andra ska höra till något annat kristet samfund. Vigseln är kostnadsfri. Ingå församling bjuder brudparen på kaffe och kaka längst bak i kyrkan.

FOTO: SXC.HU

Församlingsstrukturen diskuteras

KYRKOMÖTE. I måndags inledde kyrkomötet sin veckolånga session i Åbo. Den stora frågan på kyrkomötet är kyrkans framtida församlingstruktur. En livlig remissdebatt om de olika alternativen förväntas i plenum.

De språkliga konsekvenserna av olika församlingsstrukturer som diskuterades redan på vårens

kyrkomötet bereds nu i förvaltningsutskottet.

På initiativ av Borgå stiftsfullmäktige har tankekedjan Magmas och **Gustav Björkstrands** språkkonsekvensbedömning *Enligt lika grunder* postats till kyrkomötets alla ombud.

Följ med kyrkomötet på www.kyrkpressen.fi

**FRÅGA PRÄSTEN-
WEBBSIDAN** strävar
efter att svara på
ungdomars frågor
om kristen tro.

Allt fler vill fråga prästen

FRÅGA PRÄSTEN. Intresset för frågesajten Fråga prästen har ökat explosionsartat under hösten. Bara i oktober har sajten haft så mycket som 10 000 besök. Sammanlagt har prästerna fått svara på 84 frågor.

TEXT: JOHAN MYRSKOG ILLUSTRATION: MALIN AHO

Fråga prästen-projektet började då frågelådan på ungdomsevenemang-
et Hösttagarna helt enkelt blev för
full. Det kom så mycket frågor att För-
bundet kristen skolungdom som ord-
nar Hösttagarna bestämde sig för att
flytta över några till webben.

– Jag har faktiskt ingen aning om var-
för frågorna ökat så mycket under hö-
sten, säger **Patricia Högnabba** på FKS
som upprätthåller webbsidan.

– Men det verkar helt klart finnas ett
stort behov av att få svar på frågor man
funderar över.

Frågor som ”vad händer efter dö-

den?” och ”finns Gud verkligen?” är
vanliga, men ungdomar ställer också
mera personliga frågor som kan handla
om varför kyrkan tror på ett visst sätt.
Det har blivit vanligare att ungdomar
skickar frågor direkt till prästerna via
e-post, frågor som inte syns på själva
webbsidan.

– Vi har inte riktigt varit beredda på
så här många frågor, säger Högnabba.

– Vi kommer nog behöva fler präster
som är villiga att svara på frå-
gor. Vi har redan en ka-

tolsk präst som svarar
på frågor om katoli-
cismen och vi skulle
också behöva en orto-

dox präst som skulle va-
ra villig att svara på frågor

om den ortodoxa tron.

En snabb värld

– Webbvärlden är så snabb att ungdomar
förväntar sig att det sitter en präst vid en
skärm, en präst som genast är beredd

att svara på
deras frågor.

Att det skulle
ta mer än en

vecka att svara på en fråga tror jag in-
te att ens går in i deras världsbild, fun-
derar Högnabba.

Det är oftast samma personer som
svarar på frågor av samma typ. Alla
har sina specialområden vare sig det
är frågan om själavård eller kompli-
cerad teologi.

– Det viktigaste är att den som frå-
gar får ett svar och känner sig sedd.
Ifall frågan gäller andra religioner el-
ler något som inte direkt hör till den
evangelisk-lutherska kyrkan så för-
söker vi åtminstone hänvisa fråge-
ställaren vidare till någon annan som
kan svara på hans eller hennes fråga.

Via sökmotorer

Viktor Djupsjöbacka som är teknisk
leverantör för webbsidan tror att de
flesta hittar till Fråga prästen via sök-
motorer.

– Sajten finns ganska högt uppe på
till exempel google. Det finns några lik-
nande sajter i Sverige
som i stort
sett erbjuder
samma tjänster.

KOSTAR EN YIGSEL NÅGOT?

Djupsjöbacka tror att det finns en
stor efterfrågan på tjänster som Frå-
ga prästen.

– Det är mycket lättare att ställa dju-
pa frågor anonymt via nätet än att frå-
ga någon personligen. Då vågar man
också fråga det som faktiskt finns på
hjärtat.

FRÅGA PRÄSTEN – SVAR PÅ UNGDOMARS FRÅGOR

• **www.fragapraesten.fi** är en frågesajt
där ungdomar som har frågor som
berör kristen tro får svar av en präst.

• **Sajten upprätthålls** av Förbundet
kristen skolungdom som också ord-
nar evenemanget Hösttagarna.

• **Webbsidan har** fått många besökare
under hösten och det kommer antag-
ligen att behövas fler präster för att
svara på alla frågor som kommer in.

STRAFFAS MAN EFTER DÖDEN FÖR SJÄLYMORD?

”Det verkar helt
klart finnas ett
stort behov av
att få svar på
frågor man fun-
derar över.”

Patricia Högnabba

ÄR DET FEL ATT INTE
VILJA HA BARN?

SJÖFARARNAS KYRKA

Ersättande
sjömanspräst
på väntelistan

Sedan första november är
Finlands Sjömanskyrka ut-
an svensk sjömanspräst.

Ben Thilman som tidigare
arbetade med Nordsjö som
bas är numera svensk om-

sorgspräst. Får han en er-
sättare?

– Jo, vi kommer att sö-
ka någon, gärna två- eller

svenskspråkig, säger di-
rektören för arbetet bland
sjöfarare **Jaakko Laasio**.

Han talar själv en ut-
märkt svenska, liksom ge-
neralsekreteraren **Sakari
Lehmuskallio**. En ny präst
behövs ändå.

– Det måste vara seg-
lande folk, och då duger
inte jag som har kontorsar-

bete, säger Laasio.

Det är inte bara den offi-
ciella tvåspråkigheten som
förpliktar organisationen.
Sjöfarten är starkt svensk.

– Vissa bedömer att
den är till tretio pro-
cent svenskspråkig, menar
Jaakko Laasio.

Därför är understödet
för Sjömanskyrkan också

stort från svenskt håll. Pre-
cis som många andra or-
ganisationer har Sjömans-
kyrkan ekonomiska utma-
ning och sviktande un-
derstöd.

– Vi ser hur församlings-
sammanslagningar inte le-
der till att det samman-
lagda understödet för oli-
ka projekt bibehålls. I stäl-

let väljer församlingarna ut
något projekt.

Ekonomin gör att Sjö-
manskyrkan därför vän-
tar ett par månader innan
tjänsten besätts.

– Vår styrelse har ändå
valt att satsa på att ha or-
ganisationen i skick i stället
för att krympa ner allt, sä-
ger Jaakko Laasio.

KOMMENDÖR DICK Krommenhoek är territoriell ledare för Frälsningsarmén i Finland. Hustrun **Vibeke Krommenhoek** har också kommendörstitel och är president för Frälsningsarméns kvinnoorganisationer.

Nytt intresse för Frälsningsarmén

FRÄLSNINGARMÉN. Antalet medlemmar i Frälsningsarmén minskar men den allra senaste tiden har intresset för medlemskap ökat.

TEXT OCH FOTO:
TOMAS VON MARTENS

"Frälsningsarmén på väg att försvinna" lyder en nyhetsrubrik i Sverige. Antalet medlemmar har minskat drastiskt de senaste åren och om nedgången fortsätter i samma takt så försvinner Frälsningsarmén i Sverige inom dryga tio år, har man räknat ut.

Hur ser det ut i Finland, är siffrorna lika nedslående här?

– Statistiken för Sverige är faktiskt ganska dramatisk, måste jag medge. År 2008 hade man 5600 medlemmar och i år är antalet nere i 4400. Det är en minskning på tjugotre procent, säger kommandör **Dick Krommenhoek** som är territoriell ledare för Frälsningsarmén i Finland.

– Minskningen är inte lika stor här i Finland. Vi har under samma period minskat med sju procent och har i dag totalt 950 medlemmar.

– Men ett överraskande uppsving i intresset för organisationen har vi noterat den allra senaste tiden. Vi har tre personer som vill bli officerare och under de två senaste veckorna har ytterligare sex personer hört sig för om medlemskap. Ett så stort intresse för oss har vi inte haft på mycket länge i Finland, säger Krommenhoek.

Större fokusering

Ekonomiskt är det mycket knappa tider för Frälsningsarmén just nu och varje vecka

Ett så stort intresse för oss har vi inte haft på mycket länge i Finland.

Dick Krommenhoek

går man igenom vilka räkningar som kan betalas.

– Men det ser ut att gå mot det bättre på lång sikt. Om vi endast såg till det ekonomiska så borde vi stänga fyra-fem frälsningsarméenheter i landet. Men vi fungerar inte som världen gör i det fallet. Vi vill inte stänga våra kyrkor för vi litar på Kristus och att det ordnar sig på något sätt.

De senaste åren har Frälsningsarmén genomgått stora strukturella förändringar. Många små enheter med dagvård eller äldreomsorg har lagts ned av ekonomiska skäl.

– Vi fokuserar nu helt och hållet på det som är vår kärnverksamhet, nämligen moderna serviceboenden för hemlösa och stöd till familjer och barn som är i nöd.

Krommenhoek tror att Frälsningsarmén i dag är en av de största serviceproducenterna i landet när det gäller serviceboenden för hemlösa.

– Vi borde bli bättre på att få med andra finansärer, kommuner och samhället

i våra projekt. Det handlar trots allt om hjälp som riktar sig till kommuninvånare runt om i landet.

Bättre integrering

Frälsningsarmén har tre olika prioriteringar i sin verksamhet. För det första att föra människor till tro, för det andra att undervisa om tron och för det tredje att hjälpa behövande.

– De här prioriteringarna borde integreras på ett naturligare sätt i vår verksamhet. Ett bra exempel är att i samband med våra brödköer finns det möjlighet för den som vill att få själavårdande samtal.

Det minskade antalet medlemmar oroar inte Krommenhoek nämnvärt.

– När Jesus dog på korset var det inte många av hans efterföljare som trodde på en fortsättning. De kristna har alltid varit en liten grupp radikala människor som litar på Gud trots motgångar. Historien visar att rörelser kommer och går men evangeliet består.

ATEIST SCOUTLÖFTE

Elvaåring vägrade lyda Gud

Elvaåriga **George Pratt** från Somerset i England ville inte svära trohet till Gud i den brittiska versionen av scoutlöftet. Då fick han inte vara med i den lokala scoutkåren. Pratt har nu blivit en kändis vars utta-

landen valsat omkring i alla brittiska medier.

George Pratt är ateist och tror inte på Gud. Därremot hade han inga problem med att svära att han "gör sin plikt mot drottningen". Elvaåringen är besviken över beslutet och tycker att det är orättvist att han inte får vara med.

Pratts pappa **Nick Pratt** tycker att scoutrörelsen är intolerant. Också invandrare får ju bli scouter – det är till exempel alldeles i sin ordning att muslimer byter ut Gud mot Allah.

Kate Lönnberg som är informatör vid Förbundet Finlands Svenska Scouter har inte hört att något lik-

nande skulle ha inträffat i Finland. De finlandssvenska scouterna ger ett löfte där de lovar att "älska min Gud, mitt land och mänskligheten".

Vad skulle hända om någon vägrade älska Gud? – Vi skulle nog försöka lösa det på något vis, säger Lönnberg.

Finlands Lucia Röstsedel

JAG RÖSTAR PÅ KANDIDAT NR _____

Mitt namn _____

Min adress _____

Jag bidrar med _____ €

Jag sänder mitt bidrag via

Aktia 405511-245079

Nordea 156230-109332

Sampo 800018-70892073

Sänd röstsedeln per post till:

Folkhälsan, Paasikivigatan 4, 00250 Helsingfors

Du kan lämna ditt bidrag och din röstsedel i Folkhälsans hus, på Hufvudstadsbladets kontor i Helsingfors och i Luckorna.

Du kan rösta på Lucia via www.lucia.fi

Du kan rösta på Lucia också via sms. Du kan välja mellan bidrag på 5 euro, 10 euro eller 20 euro.

Vill du bidra med t.ex. 10 euro skriver du: 10E LUCIA X (x står för kandidatens nummer) och ditt namn t.ex. KALLE KARLSSON. Sänd meddelandet till nummer 17240 utan riktnummer.

Tema för Luciansamlingen 2012 är **ofrivillig ensamhet bland äldre.**

Din röst och ditt bidrag ska vara hos Folkhälsan 28.11.2012 före kl. 24.00. Tack!

De uppgifter som lämnats i samband med inbetalning och omröstning behandlas konfidentiellt och förstörs när insamlingen avslutats 31.1.2013. Från sms-bidraget avdras skatter och operatörsavgifter. Insamlingstillståndet 2020/2010/3754 har beviljats av Polisstyrelsen.

www.folkhalsan.fi/lucia

Barn behöver inte ditt medlidande – de behöver din hjälp

Bli fadder

För mera information ring:
Birgitta Björk, 06-3201575, efter kl. 17.00
sbm.styrelse@netikka.fi
Bankgiro 567134-211455

 SKANDINAVISKA
BARNMISSIONEN
www.barnmissionen.fi
Tillståndsnr. 2020/2010/4082

 **PORAUSÄSSÄT
BORRESSET**

**BERG SVÄRME-
BORRNINGAR**

- Välkommen och besök vår nya hemsida!
- Miljövänlig, enkel och bekymmersfri uppvärmning av ditt hus ännu denna vinter

Tfn 050 300 9685
info@porausassat.fi

En beställning av oss är ett Ess i ärmen!

ENEBERGS BEGRAVNINGSBYRÅ

Strandg. 2 Mariehamn Tel. 018-19028

Optisk specialaffär

BACKMANS OPTIK
Torggatan 9 Tel. 018-19 226
Mariehamn

Annonsera i

KP.
KYRKPRESSEN

www.kyrkpressen.fi

ARCADA FORTBILDNING ERBJUDER KURSEN

ATT LEDA SIG SJÄLV OCH ANDRA, 14.3–30.10.2013

Under kursen får du många konkreta hjälpmedel och verktyg för att utveckla dig själv att bli en bättre ledare. Dina och de andra deltagarnas erfarenheter ger också många nya synvinklar och lösningar på de utmaningar ledare dagligen möter.

- Jag som ledare
- Effektiv kommunikation
- Konsten att uppträda och övertyga
- Att leda sig själv
- Att leda andra
- Deltagarnas egna slutarbeten

Pris: 250€ + 50€ materialavgift.
Totalt tolv närstudiedagar.
Ansökan om plats senast 28.2.2013.

Tilläggsinformation:

www.arcada.fi/specialiseringsstudier
Tel: 0207 699 501 eller 0207 699 505
stig.blomqvist@arcada.fi

ARCADA
FORTBILDNING

Arcada | Jan-Magnus Janssons plats 1 | Helsingfors | www.arcada.fi

HEMSJUKVÅRD

HEMTJÄNST

PERSONLIGA
ASSISTENTER

FÖRMEDLING AV
PERSONAL

Annika 045 896 9230
Marika 045 896 9231

Raseborgs Hälso-
och sjukvårdsteam

VANDA SVENSKA församling fick återbesök av domkapitlet häromveckan. Det blev godkänt på alla punkter i checklisten. FOTO: KP-ARKIV.

Äntligen ljus i tunneln för Vanda svenska församling

FRAMSTEG. De anställda i Vanda svenska församling mår bättre, visar en arbetslagsundersökning.

TEXT: MAY WIKSTRÖM

För ett år sen var det uppenbart att Vanda svenska församlingsanställda mår dåligt. Den inflammerade situationen vädrades offentligt. Trivselt på arbetsplatsen var också något som sattes som högsta prioritet av domkapitlet, som visiterade församlingen för ett år sedan.

– Vi ville försöka hjälpa dem att ta itu med det som var jobbigast och rekommenderade att församlingen anlitar professionell hjälp med arbetslagsutveckling, säger domkapitlets notarie Clas Abrahamsson.

Topprioritet på återvisit

I förra veckan gjorde domkapitlet återbesök för att följa upp saken, en rutin som införts i visitationerna redan för några år sedan.

– Den största och viktigaste biten var att se hur personalen hade det, säger notarien.

Församlingrådet öronmärkte medel för arbetslags-

utveckling kort efter visitationen i fjol. Nu ett år senare verkar den ha burit frukt.

Enligt Abrahamsson visar Diacors oberoende undersökning att trivselt förbättrats.

– De anställda tycker att det är roligt att komma till jobbet igen. Arbetslagsutvecklarnas mellanrapport talar om betydande framsteg i att se på arbetslaget som en helhet och på det gemensamma grunduppdraget, säger han.

Dessutom har Vanda svenska sedan visitationen gjort upp tydliga instruktioner för de anställda, för att skapa den klarhet i arbetsbilden som har efterlysts.

Inte färdigt ännu

– Det här arbetet kommer att fortsätta ännu ett år framöver.

”Nu känns det ändå som om församlingen har luft under vingarna igen.”

Clas Abrahamsson

Ingen församling blir väl någonsin färdig, men det var en väldigt god stämning på återbesöket. Spårlost går allt som hänt inte förbi, för det har varit så pass jobbigt. Nu känns det ändå som om församlingen har luft under vingarna igen, menar Clas Abrahamsson.

Vanligen brukar kontraktsprosten sköta uppföljningen. Den här gången var det biskopen, notarien och lagfarna assessorn som gjorde återbesöket. Församlingrådet medlemmar var inbjudna och de flesta var med.

– De anställda var inte kallade den här gången. De har nyligen träffats och gått igenom undersökningen tillsammans. Vi bedömde att deras röst kom fram via undersökningen, säger Abrahamsson.

Han betonar också att rapporten från arbetslagsutvecklarna var upplagd så att inga enskilda anställda skulle kunna identifieras.

Till biskopsvisitacionerna hör granskning av ekonomi och förvaltning. I uppföljningen hade Vanda prickat av de punkter som krävde åtgärder. Bland annat har församlingen åtgärdat de kritiserade bristerna i stadgarna för sina fonder.

UNDVIK VATTENSKADOR.

VÄRDESÄKRA DITT HUS.

Problemet har funnits länge – nu finns det också en lösning. Att mötas av ett läckage i villan när man kommer hem från semestern är inte roligt. Inte heller att tvingas konstatera att den där speciella källardoften beror på en dropande röranlutning.

Med en vattenfelsbrytare kan du helt enkelt sova gott om natten.

Leakomatic
DRIP. DROP. STOP!

Tel: +358-18-21 021 | info@leakomatic.com | www.leakomatic.com

VATTENFELSBRYTARE

Packalén Bus

Trevliga bussar med trevliga chaufförer!

www.packalenbus.fi 050-337 6997 info@packalenbus.fi

Han ska vara där

FARS DAG. En bra pappa får en kaka, en dikt och en kram i farsdagspresent. KP ställde tre pappfrågor och fick nio svar. 1. Vad är ditt bästa pappminne? 2. Hur dan ska en bra pappa vara? 3. Hur ska du fira fars dag?

TEXT: JOHAN MYRSKOG OCH ROLF AF HÄLLSTRÖM

ULLA ÖSTMAN

ÄR F.D. kyrkoherde i Vasa.
FOTO: KP-ARKIV

1. Ett av de allra bästa minnena är när jag som liten flicka fick sitta på pakethällaren bakom pappa när vi cyklade till sommarstugan. Det kändes så tryggt och bra att sitta där och det var helt ofarligt att sträcka ut benen.

Ett annat härligt minne är då jag just hade haft mitt inträdesförhör till skolan och pappa mötte mig halvvägs på torget bara för att han var så intresserad av hur det hade gått.

2. En bra pappa bör ta tid med barnen. När han bara är trött och inte orkar umgås så mycket eller när något har gått snett är det särskilt viktigt att han sätter sig ner med barnen och förklarar vad som har hänt och varför han just nu har betett sig lite konstigt eller varit frånvarande. Framförallt behöver han lyssna på barnen, så de inte börjar fundera på varför pappa betar sig anorlunda och bildar sina egna uppfattningar om situationen.

3. Jag får glädjas med min man när barnen kommer på besök. Vem vet, kanske jag bakar en kaka?

KARL-GUSTAV OLIN

ÄR FÖRFATTARE.
FOTO: GUN-MARIE WIIS

1. Det är nog en sommar på sandstranden vid villan i Fäboda, när jag leker och plaskar med dottrarna i vattnet. Jag ska vara flodhäst och flickorna rider på min rygg. Det går inget vidare utan de ramlar av och det hela blir ett enda plaskande och skrattande.

2. Hanska vara närvarande, han ska vilja finnas "där". Självt har jag som författare kunnat arbeta hemma och på det sättet vara närvarande för mina barn. Det har varit speciellt viktigt för mig att vara hemma just när de kommer från skolan. De ska inte behöva komma till ett tomt hem.

3. Firandet brukar vara ganska enkelt hos oss. Det blir kaffe på sängen, och som regel ett paket. Ofta har jag dessutom fått en farsdagsdikt, de brukar vara både kluriga och roliga. Ett år satte jag ut farsdagsdikten på Facebook och det var faktiskt många som gillade den.

AMANDA STENIUS

ÄR GYMNASIE-ELEV.
FOTO: JOHAN MYRSKOG

1. Kanske när vi reste tillsammans till Wien för att hälsa på våra släktingar som bor där. Jag kommer faktiskt inte på något konkret minne. Jag älskar att bara chillar med min pappa. Vi har mycket gemensamt, som det att vi båda sjunger i kör.

Vi har en härlig närhet som inte riktigt kan beskrivas i ord. Vi brukar busa och skoja med varandra och det är väldigt fint.

2. Respektingivande. Det är viktigt att ha en stark person som man kan se upp till. En person som har en beskyddande roll i familjen och inte tvekar att försvara sina barn om det behövs.

Det är också viktigt att kunna prata med sin pappa och känna att han lyssnar och engagerar sig.

3. Jag ska vara på Kulturkarnevalen på fars dag så jag kommer dessvärre inte att vara hemma. Men vi brukar alltid väcka pappa med frukost på sängen och så brukar jag göra ett kort. Han ska också få en megakram och så ska jag vara extra snäll. Åtminstone ska jag försöka.

VÅGA FRÅGA

Våga lita på piloten

MARIA SUND-GREN-LILLQVIST är kognitiv psykoterapeut och svarar på frågor om familj och relationer.

Finns det bra tekniker för att dämpa känslor av ångest och panik till exempel i samband med flygresor – utan lugnande tabletter?

FLYGRÄDSLÄ ÄR väldigt vanligt och det finns nog inget som dämpar ångest så effektivt som psykofarmaka eller alkohol. Alla som flugit någon gång har kunnat konstatera att alkoholanvändningen är hög, både på flygfältet och i planet.

Det finns en del tekniker att använda sig av. De vanligaste är avslappningsövningar och att arbeta med sina tankar och möta sin rädsla och acceptera den. Det handlar också om att ta reda på fakta. Hur vanligt är det att plan störtar eller börjar brinna? Det händer sällan olyckor med flygplan. Det är mycket farligare och vanligare att råka ut för en bilolycka än att råka ut för en flygplanskrasch. Men störtar ett plan är det inte troligt att vi överlever – det är väl just det som gör oss flygrädda. Samtidigt handlar det om kontroll. Vi tror att vi har kontroll när vi sitter bakom ratten i bilen. När vi sitter i flygplanet är det piloten/piloterna som har kontrollen. Vi blir lätt ångestfyllda när vi inte har kontroll. Det handlar också om att kunna lita på en annan människa. Att våga tro att piloten vill oss väl. Jag brukar tänka att hela flygplansbesättningen vill överleva och att de inte åker till sitt jobb för att störta sig själva eller någon annan till döds.

Avslappningsövningar kan vi ha god nytta av. Det handlar mycket om att andas rätt: avslappnat och djupt. Vi måste öva så pass mycket att avslappningen kan användas också i en svår situation, till exempel vid flygrädsla. Vi kan också öva oss i att visualisera flygplansfärden. Då försöker vi gå igenom hela resan i vårt medvetande, med början på flygfältet, incheckning, ombordstigning och flygning.

VI MÅSTE OCKSÅ tänka igenom vad som är det värsta som kan hända. De flesta flygrädda tänker: "Jag är rädd för att planet kommer att störta." Som mottanke kan vi ha: "Det är inte speciellt troligt att det här planet kommer att störta." Dessutom finns det inget vi kan göra i så fall. Vi behöver också försonas med tanken att livet kan ta slut. Vi vet inte när det händer. Livet kan ta slut i en flygplansolycka, men statistiken talar inte för att det ska hända. Vi kan lika gärna dö på övergångsstället i vår hemstad.

En del människors oro och rädsla handlar om att vistas i planet. Man tycker att det är trångt och tycker kanske att andra människor kommer för nära. Luften blir dålig eller också finns det för lite luft. Det här kan sätta i gång en panikattack. Då är det igen viktigt att andas ordentligt. Andningen kan vi påverka och andningen påverkar i sin tur hjärtat och hela kroppen. Om vi kan andas lugnt och djupt slappnar hela kroppen av. Pulsen stiger när vi andas för ytligt och ofta. Vi kan inte påverka pulsen, men vi kan påverka andningen. Vi kan också lugna våra tankar: "Det är ingen fara", "Jag klarar mig", "Det är lugnt". Titta ut genom flygplansfönstret och betrakta den fantastiska värld som ligger under oss. Våga tro att vingarna bär!

Fråga KP:s expertpanel

I KP:s frågespalt besvaras frågor om tro och andlighet av präster i den lutherska kyrkan. Frågor om relationer, hälsa, familj och fostran besvaras av sjukskötare och kyrkans familjerådgivare. Redaktionen behöver ditt namn och dina kontaktuppgifter, men du får gärna ställa din fråga anonymt i tidningen. Redaktionen väljer och editerar frågorna. Adressen är redaktionen@kyrkpressen.fi eller Kyrkpressen, Sandvikskajen 13, 00180 Helsingfors. Märk kuvertet "FRÅGA". Panelen besvarar frågor endast i tidningen.

PÅ TVÄREN MALIN AHO

Strömavbrottens tid

För ett tag sedan var det höstens första elavbrott. Det hade varit hård blåst

och regn hela dagen så jag borde väl ha varit förberedd på att strömmen kunde gå.

Tyvärr var jag inte det, så när jag sedan fann mig själv sittande i mörkret med bara ett par illaluktande doftljus och en laddningsbar ficklampa som sjöng på sista versen kändes det ganska dystert.

Men det är det in-

re mörkret som skrämmer mig mer. Det där mörka som ibland kryper in på när livet inte alltid känns som bäst. När allting sker lite för långsamt eller lite för fort. När man har lite för lätt till gråten eller snäser ifrån lite för snabbt. När man alltid är lite för trött.

Mot det mörkret hjälper inga ficklampor. Då värmer ljuset från andra människor desto bättre. Ljuset vi alla har men som tyvärr används alltför sällan. Som kanske till och med glöms bort och som med god tur plockas fram den där ena dagen i december.

Redan en kram från en vän, ett uppmuntrande ord i förbifarten eller ett leende till någon på bussen kan göra mycket, och kanske förhindra en annalkande zombie-mode.

Så nu när dagarna blir kortare och det är lätt att försvinna in i de mörka

vråna, glöm inte det ljus och den värme vi har inom oss. Sprid dem gärna till så många som möjligt, då är risken för strömavbrott mindre åtminstone inombords.

▲ **PÅ SÖNDAG** morgon uppträdde deltagarna i verkstaden "HD Onstage" med en färgsprakande och mångsidig show.

▲ **MÄNNISKA KOM** Fram-mässa i Toijala kyrka på fredagskvällen.

◀ **MARIA SUNDBLOM** Lindberg berättade om sin barndom och om att känna sig sedd och älskad och om att känna hopp.

FOTO: SANDRA VAIHELA

HÖSTDAGARNA. Under allhelgonaveckoslutet samlades över 700 ungdomar till Höstdagar under temat backup. Evenemanget hölls för första gången i Toijala och lockade församlingsungdomar från hela Svenskfinland. En av huvudtalarna vid årets Höstdagar var den svenska komikern Johan Grundén. Han höll också en workshop om stand-up och om att tala inför publik.

Skratt, sång och allvar

TEXT OCH FOTO: JOHAN MYRSKOG

Vem är du?

– Jag heter **Johan Grundén** och kommer från Uddevalla i västra Sverige. Jag är 28 år och jobbar som komiker. Jag kör stand-up och skriver manus och tränar. Det är faktiskt de enda två sakerna jag gör: Jobbar och tränar.

Vad har du för bakgrund?

– Jag kommer inte från en kristen familj men efter skriftskolläget stannade jag kvar som ledare, det fanns ju så många tjejer med i församlingen. Därefter jobbade jag ett år som församlingsassistent men det var inte förrän i 19–20-årsåldern som jag blev frälst. Jag var på ett läger och, tja, såg Gud helt enkelt.

Hur blev du komiker?

– Jag har väl alltid varit ganska rolig. I skolan var jag klassens pajas och vid olika evenemang brukade jag vara konferenciär och hålla i gång showen för jag har alltid varit bra på att prata strunt. Jag försökte mig också på en musikkarriär men slutade snabbt då jag insåg att det liksom inte var min grej. Då fanns det inte så mycket annat kvar än att vara rolig om man hängde med i kyrkan.

Vad brukar du skoja om?

– Småstadshumor går alltid hem, speciellt i småstäder. Jag är väl bonde i hjärtat och klassiska skämt som att stå på fel sida i rulltrapporna när man kommer till Stockholm funkar ofta. Igenkänningshumor är den bästa humorn.

Hur är det att vara en kristen stand-up komiker?

– Från början struntade jag fullständigt i den biten och blandade inte alls med

”Jag tycker att man kan skoja om allt men tidpunkten för skämtet måste vara väl vald.”

Johan Grundén

den i mitt arbete som komiker. Men med åldern och i takt med att jag mognat mera så har jag ändrat min improvisation på scenen mer. Jag tycker att man kan skoja om allt men tidpunkten för skämtet måste vara väl vald. Det får inte vara för aktuellt och publiken måste vara lämplig.

– Till exempel så kör jag aldrig stand-up i kyrkor för min humor passar inte alltid in bland kyrkliga människor. Den går hem hos vissa medan andra garanterat skulle ta illa upp då jag börjar berätta om hur man raggas i Uddevalla. Jag tycker att man alltid måste få skoja om sin egen sanna bakgrund fastän man förändrats med åren. Men man vet aldrig var gränsen går så det känns säkrast för mig att inte göra stand-up inom kyrkan trots att jag fått väldigt många förfrågningar.

Vad är höjdpunkten i din karriär?

– Jag håller på med humorserien kontoret som är en motsvarighet till engelska The Office. Jag har varit med och skrivit manus och är en av dem som jobbar på kontoret. Fast jag inte har många repliker så måste där ju ändå finnas kontorspersonal på plats så jag har nu suttit i tre veckor utan att göra någonting. Jag brukar sitta och spela tetris på datorn.

– En kanske lite mer glamorös höjdpunkt var i slutet av oktober då jag fick vara konferenciär på Hillsong-konferensen i Stockholm med över 3000 deltagare. Jag kommer möjligen att få göra det i London nästa år också, så det ser jag fram emot.

Vem är din backup?

– Alla runt omkring mig skulle jag säga. Gud har råd med en backup-plan då jag gör misstag och han använder sig ofta av människor runt omkring mig.

Vad har du för backup-plan?

GALLUP. Vem är din backup när livet känns tufft?

TEXT & FOTO: JOHAN MYRSKOG

Irene Lampinen, 14, Vanda.

– Jag har alltid stått mycket nära min pappa och pratat mycket med honom. Det känns väldigt lätt att tala med honom.

Kim Påfs, 19, Närpes.

– Ingen annan än Gud. Jag har fått så mycket bevis på hans kärlek och han är min klippa i alla väder.

Emmi Syrjälä, 15, Grankulla.

– Det är nog min mamma. Hon är väldigt viktig för mig och vi står varandra väldigt nära.

Anton Österholm, 16, Solf.

– Mamma. Hon har uttryckligen sagt till mig och mina syskon att vad vi än gör i livet så kommer hon alltid att finnas där för oss.

Camilla Selenius, 15, Vanda.

– Jag skulle vända mig till mina kompisar som första alternativ. De är de som står mig närmast och som jag delar mitt liv med allra mest.

Sofia Eklund, 21, Åbo.

– Min första backup är givetvis Gud, ofta genom bön. Men det beror mycket på hurdan situation jag befinner mig i. Ibland använder sig Gud av nära vänner till mig, ibland är det min pojkvän och ibland är det familjen som är mitt stöd.

SCIENTOLOGI. I tjugio år var Robert Dam aktiv inom rörelsen. När han hamnade i onåd fick han se en sida av organisationen som han inte tidigare trott på.

Scientologen som hoppade av

TEXT: TOMAS VON MARTENS

Robert Dam har just fyllt tjugio och flyttat till Köpenhamn ett halvt år tidigare. Han går längs Vesterbrogade när en kvinna med ett stort leende undrar om han vill göra ett personlighetstest.

Det är början på något som leder till att Robert Dam de följande tjugio åren lever som en aktiv och hängiven scientolog. En dag blir han beskyldd för ekonomiska oegentligheter trots att han är oskyldig. Då får han uppleva sidor av rörelsen som han bara hört om ryktesvägen och som han inte har trott på. Han börjar leta efter information på internet och hittar massvis med vittnesbörd från andra scientologer som hamnat i onåd.

En ny och skrämmande skuggvärld öppnar sig för honom. Det är en värld av allvarliga kränkningar, misshandel, tortyr, mystiska dödsfall och hemliga fångelser.

Hans bok *Avhopparen – Mina 20 år i scientologin* utkom år 2011 i Danmark och där har boken redan sålt i över 200 000 exemplar, berättar Robert Dam när jag ringer upp honom.

Vilket var ditt motiv för att skriva boken, ville du hämnas för det du gått igenom?

– Mitt motiv har inte varit att hämnas. Jag skrev boken för att jag vill dela mina erfarenheter med andra människor. Även om jag lämnat rörelsen är jag samtidigt tacksam för den livserfarenhet mina tjugio år som scientolog gett mig. Min tid i rörelsen har gett mig både goda och dåliga upplevelser.

Vem attraheras av scientologin?

– Det är antingen personer som är mycket ambitiösa och som vill använda rörelsen för att utveckla sig själva som jag gjorde, eller personer som haft eller har en personlig kris av det ena eller andra slaget. De får hjälp av scientologernas terapeutiska metoder och de får stöd av andra medlemmar.

Vad kändes belönande och positivt under din tid i rörelsen?

– Det finns många goda idéer och tankar, exempelvis säger L. Ron Hubbard att människan djupast sett är god. Att vi alla innerst inne har goda intentioner och att vi vill varandra gott. Men vi har blivit ofullständiga på grund av trauman som vi upplevt och det blockerar vår analytiska förmåga i pressande situationer. Det leder till att vi gör dum-

”De som har varit medlemmar i elitorganisationen The Sea Org känner till scientologernas interna polis enhet Security Force och är rädda för den. De går inte till polisen eller pressen.”

Robert Dam

heter som blir orsaken till nya traumatiska upplevelser.

En del av scientologernas terapiformer leder till befrielse, vilket jag också berättar om i boken. Först när jag lämnade rörelsen blev det tydligt för mig att man använder de här teknikerna till att manipulera och styra folk. Men det betyder inte att alla scientologiska metoder är dåliga. Dessutom finns det en mycket stark sammanhållning mellan medlemmarna som är positiv.

Hurdana är de kurser som medlemmarna deltar i?

– Hubbard talar mycket om *Thetanens* (själens) historia. Det handlar huvudsakligen om vilka traumatiska händelser vi alla varit utsatt för under universums evolution. Det här beskriver han på ett fängslande sätt. Han ger tekniker och processer som man kan använda för att befria sig själv från de negativa effekter de här händelserna utlöste.

Man studerar till *auditör*, det är vad scientologernas terapeuter kallas. Man lär sig hur man ska ställa frågor för att få svar på dem och hur man ska göra för att få andra i ett mentalt tillstånd där de är mottagliga för de här teknikerna. Det finns en mängd olika kurser och tekniker som Hubbard och hans folk utvecklade. Dessutom erbjuds kurser i management, personlig utveckling och kommunikation.

Har scientologer blivit fällda i domstol för de allvarliga kränkningar du berättar om?

– De som utsatts för kränkningar är själva scientologer och skulle aldrig drömma om att gå till domstol eller till polisen. Då skulle de bli uteslutna och mista sina inkomster, sin familj, sina vänner, precis allt.

När det gäller avhopparna så är de flesta av dem fortfarande övertygade scientologer och de stöder Hubbard av hela sitt hjärta. De vill inte vara orsaken till negativa nyheter om organisationen eftersom de inte vill skada Hubbards namn. Så lojala är de.

De som har varit medlemmar i elitorganisationen *The Sea Org* känner till scientologernas interna polis enhet *Security Force* och är rädda för den. De går inte till polisen eller pressen.

Sen finns de som har barn och familj som än-

nu är kvar i organisationen. Om de försöker skada rörelsen så vet de att deras barn kommer att skära av alla band till dem.

Den som lämnar scientologerna förlorar hela sitt sociala nätverk och ofta också sina inkomster. Många är anställda av andra scientologer.

Vill man starta ett nytt liv vill man inte att någon ska känna till ens bakgrund för det minskar möjligheten att få jobb och nya vänner.

Vilka råd skulle du ge föräldrar vars barn gått med i en rörelse av den här typen?

– Det viktigaste är att man inte skjuter barnen ifrån sig genom att vara alltför mycket emot deras beslut. Det är vanligt att föräldrar reagerar starkt våldsamt när deras barn går in i en religiös sekt. Det leder ofta till att barnen som ska stå på egna ben i livet känner att de måste bevisa att de gör det rätta, har kontroll och kan ta egna beslut.

Föräldrarna ska lyssna till sina barn och försöka förstå deras motiv så att det uppstår en god dialog.

Tror du att det som hände dig kan hända i andra liknande organisationer?

– Jag har inte varit med i andra sekter men jag har fått många respons från andra som tycker att det finns likheter med så olika rörelser som Moon, Jehovas vittnen och NLP (Neurolingvistisk programmering, en kontroversiell beteende-psykologisk modell som av skeptiker betecknas som pseudovetenskap).

En del företag kan ibland fungera enligt liknande principer, det gäller exempelvis dataföretaget DELL som ägs av en scientolog.

Har du fortfarande vänner bland scientologer?

– Jo, före detta scientologer. Aktiva scientologer får inte ha kontakt med mig. Det är strängt förbjudet. En äkta scientolog respekterar det förbudet till hundra procent om han vill förbli scientolog.

Vad jobbar du med i dag?

– Jag är självständig grafisk konsulent. Jag har fått mycket positiv respons på min bok och vill gärna skriva mera, men just nu har jag fullt upp med arbete och familj.

Jag har hjälpt många människor att lämna scientologin, inte bara här i Danmark, utan också i Sverige, Frankrike, Holland, Belgien, England och USA.

Det sker via den hemsida som jag startade i januari 2004. Den har tusentals besökare. Under en lång tid var det många scientologer från hela världen som vände sig till mig när de börjat tvivla.

Dessa kontakter utvecklade sig till långa korrespondenser och många har valt att lämna organisationen.

Din bok har kommit ut på ett kristet förlag. Vilken är din relation till kristendomen?

– Scientologer ser tidningen *Kristeligt Dagblad* (KD fungerar också som ett förlag) som en stor fiende till scientologin. Det ansåg också jag när jag var scientolog. KD skrev ofta om scientologi och vi hatade dem för det. När jag lämnat rörelsen var jag intresserad av att ta reda på vad de var för sorts människor. Jag upptäckte att de var otroligt goda, objektiva och positiva människor med ett bokförlag och mycket kompetenta redaktörer. Jag fick hjälp att göra boken mera helstöpt.

Som scientolog tror man inte på Gud eller på Bibeln. Scientologin är en religion uteslutande av strategiska orsaker, vilket jag skriver om i boken.

I dag tror jag på Gud även om min uppfattning är mera svävande än den bibliska. Jag tror att universum har blivit skapat och att vi alla har del i en högre andlig samhörighet.

I motsats till Hubbard anser jag inte längre att vi ska försöka bli herrar över livet. I dag anser jag att livet är vår bästa vän och att det viktigaste är att hitta kärleken. Kärlek till våra medmänniskor men också till oss själva. Livet ger oss alla de upplevelser som vi behöver för vår väg, goda och dåliga.

L. RON HUBBARD OCH SCIENTOLOGIN

- L. Ron Hubbard (1911–1986) var en science fiction-författare och grundare av scientologirörelsen.
- År 1950 kom hans bok *Dianetics: The Modern Science of Mental Health* ur vilken Hubbard år 1952 vidareutvecklade det som blev scientologin.
- Scientologirörelsen presenterar sig själv som en religiös, icke-vinstgivande organisation vars syfte är att rehabilitera människan som andlig varelse.
- Scientologin beskrivs av sina anhängare som ett urval av principer och metoder. Källa: Wikipedia.

ROBERT DAM har skrivit en självbiografisk bok om sina tjugo inom scientologirörelsen. FOTO: FÖRLAGET LIBRIS.

ELLIPS

Gardells Jesus utmanar

Det är redan några år sedan Jonas Gardell publicerade sin bok *Om Jesus* (2009). I följd kom den ut som pocket och själv läser jag den först nu. Tidigare har jag läst hans *Om Gud* (2003). För sina teologiska insatser har han som bekant tilldelats ett hedersdoktorat. Ser man till arbetsinsatsen, engagemanget och det litterära flytet är hans böcker värda allt beröm, tycker jag.

Man kan se Gardells båda böcker som en ärlig kamp med de bilder av Bibels Gud som är svåra eller omöjliga att förstå för de flesta av oss. Gardells egna utgångspunkter och de källor han tytt sig till är lärda och djupsinniga men perspektivet alltigenom världsligt och skeptiskt. Han garde- rar sig ofta och skriver att det givetvis är möjligt att det någonstans bakom evangeliernas Jesus finns en historisk kärna, men tillägger att vi inte vet.

Det intressanta är att han trots dessa skeptiska utgångspunkter ändå vill bekänna sig som kristen. Han bekänner Jesus som sin Herre och skriver att om någon skulle väcka honom mitt i natten och fråga om uppståndelsen skulle han svara utan att blinka: Kristus är uppstånden.

I en liknelse låter Jesus oss förstå att det inte är vår uppgift att gallra bort ogräs för vi riskerar att samtidigt rycka upp den goda sådden. Min egen bibelsyn är allt annat än statisk och Bibels gudsbilder är utmanande också för mig. Ibland kan det vara nyttigt att läsa sådant som utmanar vår egen "renlärighet". Risker finns förstås att vi förlorar vår tro eller kommer i en troskris. Men kanske det är en mindre synd att förlora sin tro allt emellanåt än att förhärdas i andlig självgodhet.

■ TOMAS VON MARTENS

Bönen är mycket mera än bara ord

KYRKOSPEL. Karmelitmunken broder Lorens kungstänke om bön och att leva i Guds närhet lyfts upp i ett nyskrivet drama i ett gammal bönehus i byn Karvsör i Vörå.

TEXT: JOHAN SANDBERG

Bakom kyrkospelet står en kvartett, författarna **Eva** och **Mischa Hietanen** samt skådespelarna **Gunvor Nygård** och **Bengt-Eric Rönn**. Eva Hietanen inspirerades att skriva manuset då hon läste en bok av karmelitmunken broder Lorens.

Broder Lorens levde på 1600-talet i Frankrike. Han fick en stor betydelse efter sin död.

– Men inte bland katolikerna utan kanske främst bland metodisterna i England. Han är inte en typisk katolik och hans texter läses av folk i alla samfund. Han citeras ofta i Dagens Lösen. Hans texter är spännande, säger Eva Hietanen.

Bönen är viktig för henne.

– När man finner något fantastiskt och enkelt i bönen vill man berätta om det. Men de egna orden känns otillräckliga. När jag hittade broder Lorens råd om bön och att leva nära Gud kom jag på tanken att använda hans texter. Men jag har också satt in mycket av mitt eget liv i texterna.

Alla broder Lorens repliker i föreställningen är tagna ur hans bok. Största delen av replikerna är hämtade ur brevväxling med en kvinna han kallar Madame.

– Utgående från den brevväxlingen har jag skapat Therése.

Broder Lorens och Therése finns bägge på scenen samtidigt. Men de träffas aldrig. Han jobbade i klostrets kök och det är också där han befinner sig under pjäsen. Ibland skriver han, ibland funderar han. Therése läser svaren hon får på sina brev och reagerar på dem. Hon bearbetar minnen ur sitt liv. Hon blir glad och hon blir arg.

– Han skrev brev till många människor som bad honom om råd. Man vet inte vilka de här personerna var, bara hur han titulerar dem: vördade moder, broder, fader eller Madame.

Eva Hietanen är intresserad av historia, speciellt av kyrkans historia. Hon fascineras av det liv människorna levde förr.

– Människorna hade ändå samma bekymmer som i dag: barnen, familjen, livet och tron, säger hon.

Nya aspekter på bönen

Mischa Hietanen säger att pjäsen inte ska uppfattas som en intellektuell analys av vad bönen är.

– Genom ord, skådespelarna och de andra elementen i pjäsen vill vi förmedla att bönen är mycket mera än ord. Det handlar om den inre dialogen. Som publik får ta del av en speciell och kanske privat situation när kvinnan Therése gör upp med delar av sitt liv och kommer närmare det som var broder Lorens kungstänke, att leva i Guds närvaro.

– Det är en befrielseprocess som slutar lyckligt. Hon blir en gladare människa och kastar av sig det som tyngt henne. Vi får hoppas att också publiken får nya aspekter på bönen, säger han.

Skådespelarna Gunvor Nygård och Bengt-Eric Rönn är gamla bekanta till paret Hietanen. Men bortsett från pjäseroller i lågstadiet har ingendera någon erfarenhet av teater.

– Mischa kom att tänka på Gunvor. Hon har vuxit ofantligt med den här pjäsen, säger Eva Hietanen.

De sökte länge efter broder Lorens utan att få napp. Hjälpen kom slutligen från Hongkong. Eva Hietanens moster

Så länge det finns liv

FILM

Slåss för livet

Regi: Valérie Donzelli
I rollerna: Donzelli, Jérémie Elkaim.

Livet är skört, ibland olovligt skört. Men aldrig är det så skört som när ett barn blir sjukt, svårt sjukt.

Det är utgångspunkten

i franska *Slåss för livet* (*La guerre est déclarée*), ett självbiografiskt drama om ett liv i skuggan av döden. Och se, allting finns här. Tron, hoppet och förtvivlan. Ovissheten, desperationen, de tafatta frågorna. Varför drabbar det här just oss, vår familj?

”För att vi klarar det”, svarar Juliette (Donzelli) sturskt, och förklarar

FOTO: CINEMA MONDO

– med god hjälp av vänner och bekanta – krig mot hopplösheten. Hon är den unga kvinnan som några år tidigare träffat sin Romeo (han heter faktiskt så, Jérémie Elkaims rollfigur). Och som så ofta leder det ena till det andra, även det tredje.

Adam heter lillemanen och lyckan känner inga gränser. Men så småningom visar det sig att Adam inte är riktigt som andra barn. Han gråter konstant, har

svårt att hållas upprätt, lär sig inte att gå. Och så kommer chockbeskedet: barnet lider av en hjärntumör.

Inte den mest optimala av dejtfilmer, kanske det. Men en berättarmässigt djärv, musikaliskt uppno- sig och känslomässigt om- tumlande kärleksförklaring till livet.

I inget skede reduceras Donzellis film till en simpel ”sjukdomsjournal”. Fokus här ligger på människorna, inklusive tjocka släkten. På

striden, på fajten.

Tårar rinner (inte minst i publiken) och hjärtan slår, allt medan det som kallas för vardag försvinner i ett tjockt töcken som snart utesluter allting från jobb och fritid till stigande mat- priser.

Det finns ett ljus i ändan av tunneln, tack och lov, men inga sentimentala stråkar. Livets soundtrack har en naturligare, renare klang.

■ KRISTER UGGELDAHL

GUNVOR NYGÅRD spelar 1600-talskvinnan Therése som brevväxlar med broder Lorens. FOTO: MONICA ENQVIST

”När man finner något fantastiskt i bönen vill man berätta om det.”

Ethel Witting-Chow föreslog sin goda väns man Bengt-Eric Rönn. .

– Det har varit förvånansvärt lätt att jobba med dem, säger Mischa Hietanen. Hela gruppen har en gemensam kristen grund och vi ville berätta en berättelse utgående från den.

Tänkte backa ur

Men det var inte självklart för Gunvor Nygård att hon skulle ställa sig på scenen.

– Min första tanke när Eva frågade var nej, nej. Jag har aldrig gjort något sådant tidigare. Det klarar jag inte av.

– Men jag funderade och bad över saken. Jag fick klart för mig att jag ska göra det. Men ändå var jag på väg att ringa Eva flera gånger och säga att hon får hitta någon annan, säger Nygård.

Två gånger hindrade ett radioprogram Gunvor Nygård från att ringa. En av gångerna lade hon på radion mitt i predikan i söndagens gudstjänst.

– Prästen predikade om hur skönt det är uppe på förklaringsberget. Men vi ska gå ner från berget och tala om för andra vad vi varit med om. Det talade starkt till mig och jag såg det som en bekräftelse från Gud.

Trots det höll hon på att backa ut ännu en gång. Då var det morgonandakten i radion som hindrade henne.

– Hon som höll andakten sa att bara man vågar ta det första steget så hjälper Herren resten av vägen. Med Herrens hjälp ska det gå. Jag fick frid över beslutet.

För Gunvor Nygård var broder Lorens en ny bekantskap.

– Jag läste boken innan vi började spela. Det är ett starkt drama. Även om det är förlagt till 1600-talet talar det till människor i nutid. Känslorna är fortfarande aktuella.

Även om dramat varit en positiv upplevelse tror hon ändå inte på en fortsatt teaterkarriär.

– Då jag aldrig spelat teater tidigare kräver det ganska mycket att lära sig alla repliker utantill. Man jag tycker att det har gått över förväntan bra. Publiken verkar ha blivit berörd.

Spelas i november

Föreställningar ges ännu den 17, 24 och 28 november i bönehuset i Karvsor. Föreställningen är gratis, men antalet åskådare är begränsat till trettio per gång. Därför bör man anmäla sig på förhand.

– Vi vill inte ta in mera publik. Man ska kunna se och höra ordentligt, säger Eva Hietanen.

Ifall det finns efterfrågan kan några föreställningar ges ännu i januari.

– Men det är med väderreservation. Ifall det blir smällkallt kan man inte värma upp huset. Huset är glest och byaföreningen börjar elda fem, sex timmar på förhand. Det går åt en hel del ved att värma upp huset, säger Mischa Hietanen.

Med humor om att åldras

BOK

På väg hem – om livet, tron och åldrandet

Förlag: Livets ords förlag 2012

Författare: Billy Graham

Det är med viss förvåning jag läser i **Billy Grahams** nya bok att det har varit hans livs största överraskning att bli gammal. Han berättar hur han i en intervju för tidningen Newsweek sa att han under hela sitt liv fått ta in kunskap om döden, men inte hur man ska leva när man blir gammal. Det här uttalandet väckte stort intresse hos läsarna, så Billy Graham beslöt sig för att skriva en bok om ämnet.

I boken *På väg hem – om livet, tron och åldrandet* berättar den snart 94 år gamla Billy Graham hur han i sin ungdom var synnerligen intresserad av USA:s nationalsport baseboll. Baseboll skulle bli hans framtid. Det blev inte så. Slagträet blev i stället en Bibel. En baseboll kan man – om man är skicklig – slå till bortersta hörnet av en stor arena. Med Bibeln i sin hand har Billy Graham i stället fört det glada budskapet till jordens bortersta hörn – till allt som allt 184 länder. I boken berättar han hur han fortfarande i hög ålder blir upprymd och hänförd när han tänker på vilken genomslagskraft evangeliet har.

Billy Graham har skrivit sin kanske sista bok med glimten i ögat. Han beskriver det förlutna med respekt och nutiden med humor. Graham menar att dagens samhälle inte tycker om ordet gammal. Märkligt, tycker han, eftersom ungdomar betalar en mindre förmögenhet för jeans som ser gamla ut. Han konstaterar också att antikvitetter har det högsta samlarvärdet och att en restaurerad Chrysler från 1950-talet verkligen får folk att vrida på nacken. Däremot får inte gamla människor i dag den respekt och vördnad de förtjänar.

Pastor Graham konstaterar också att det inte är lätt att bli gammal. Han menar att den som uppfann uttrycket ”de gyllene åren” knappast var gammal själv. Nej, ofta gäller det att käm-

pa och försöka och bita ihop tänderna – om man har några kvar, säger han. Ofta skulle Graham vilja ta sig en promenad i det vackra landskapet där han bor i South Carolina, vandra upp i bergen och bli hänförd över vyerna, men rollatorn, rullstolen och käppen vid hans säng påminner honom om att det kapitlet i hans liv ligger bakom honom.

Jo, det är med humor och glimten i ögat Billy Graham skriver om åldrandet, men samtidigt serverar han djupa sanningar. Dagarna försvinner snabbt och innan vi vet ordet av är vi pensionerade. Vi går till sängs unga en kväll, men vaknar upp gamla dagen därpå. Det här gör vi klokt i att förbereda oss på, menar Graham.

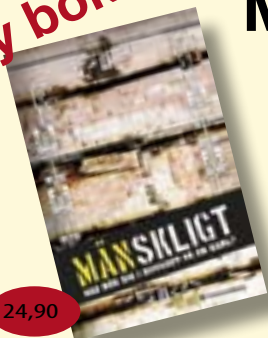
För den som kan sin Bibel är det som Graham serverar egentligen inget nytt. Allt finns på Bibelns blad. Författaren citerar titt som tätt olika bibelord och -sammanhang som han sedan varvar med egna erfarenheter.

På väg hem är en bok för ung som gammal. De unga gör klokt i att ta del av vad som ligger framför dem innan det kommer som en överraskning, menar Graham. De gamla kan genom Billy Grahams bok lära sig att trots att stegen tas långsamt behöver de inte vara utan mening.

Jo, det finns positiva saker med att vara gammal, menar Graham. Han beskriver målande hur en 104-årig dam fick frågan vad det bästa är med att vara 104 år. Hon svarade: ”Det finns inget gruppträck från jämnåriga.”

■ STEFAN HÄRUS

Ny bok!

MÄNSKLIGT – VAD RÖR SIG I HUVUDET PÅ EN KARL?

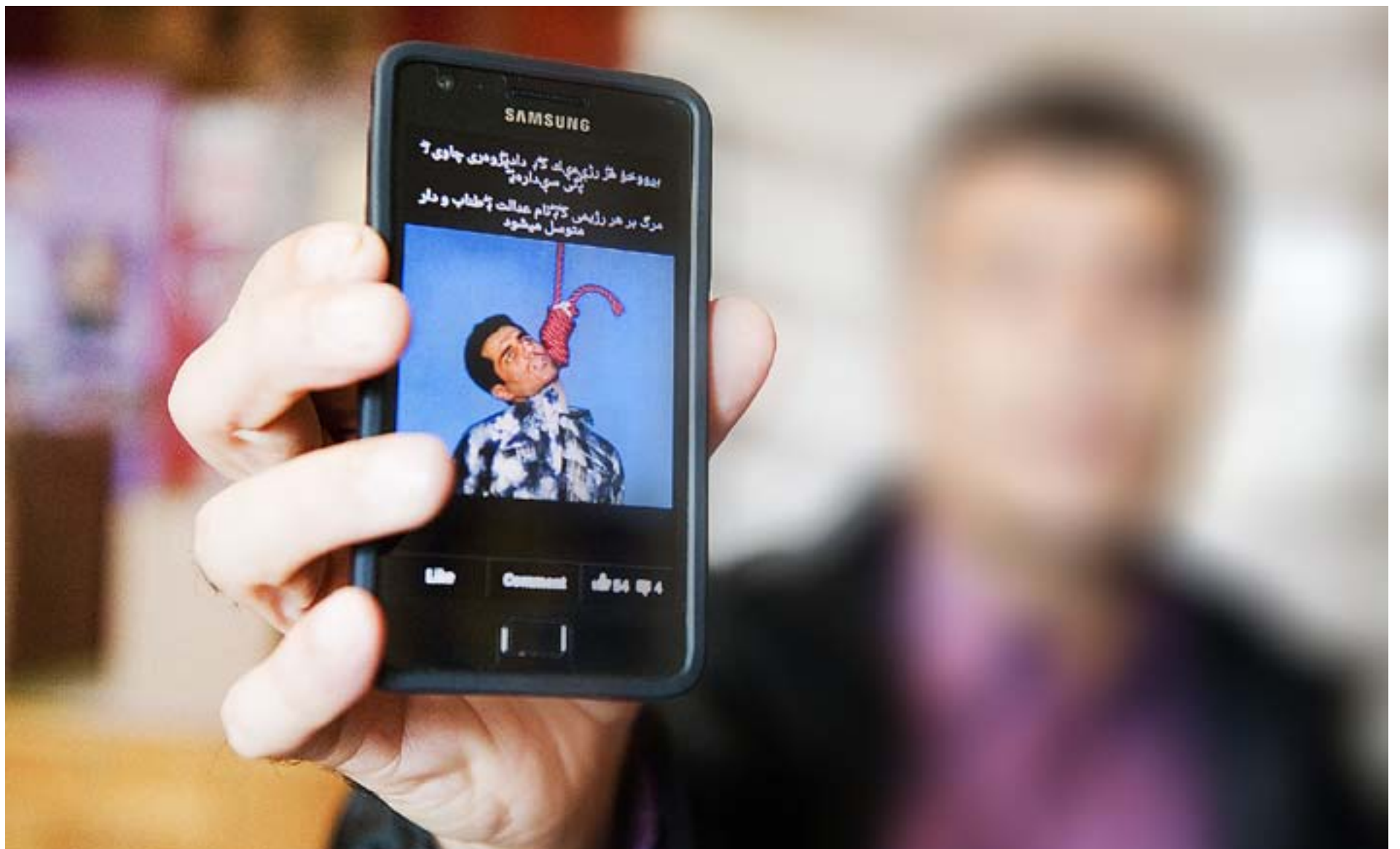
Tio män skriver öppet och personligt om stolthet, rädsla och ambition, om lust och förlust. Vad är det som gläder, och som skaver?

Författarna: Magnus Björkgren, Mats Björklund, Johan Fagerudd, Patrik Frisk, Henrik Huldén (red.) Jonas Jungar, Olav Lönnbäck, Jan-Erik Mansikka, Mikael Svarvar och Kenneth Thelen

24,90

www.fontanamedia.fi • tfn (09) 612 615 30 • Sandvikskajen 13, 00180 Helsingfors Fontana Media

FLYKTINGAR. Medan vi samtalar om hur avvisade asylsökande behandlas i sina hemländer halar mannen fram sin telefon.

ÄVEN OM äktheten i bilden på telefonen kan diskuteras står det klart att den som håller i den oroar sig för den här behandlingen ifall han avvisas till Iran. KP har bearbetat bilden så att han inte ska gå att känna igen..

”Så behandlar Iran kurdererna”

TEXT OCH FOTO: JOHAN SANDBERG

Bilden väcker många frågor. Framför allt ser den manipulerad ut. Men historien bakom den förblir oklar, språkförbistringen är för stor. Det är inte ens klart att han förstod vad vi samtalade om när han tog fram sin telefon. De aktiva inom föreningen Flyktingvännerna vet något av vad som hänt. Men mannen ville helt klart uttrycka sin oro och få fram ett budskap.

– Så här behandlas kurdererna i Iran. Det är bara en av många historier som Flyktingvännerna i Oravais fått ta del av under de tio år som föreningen verkat. De har fått dela både glädje och sorg. En sorglig historia handlar om en spädkvinna från Sydkorea med sin femåriga son.

– För någon månad sedan blev de brutalt utvisade från förvaret i Metsälä. Hon iförd fotbojor och bundna händer medan sonen såg på och skrek. Efteråt skrev hon i ett mejl att själva utvisningen gett henne mardrömmar, säger **Jeanette Ljungars**.

Pojken som fått psykologhjälp hade börjat må bättre i Finland.

– Medan de var i Finland sa han att han älskade sin mamma. Nu säger han att han hatar henne. Han skyller utvisningen på mamman, säger **Sari Nordlund**.

Är det förföljelse i Sydkorea?

– Korea ses som ett framgångsland. Men det finns en baksida, säger **Rafael Edström**. Mamman var lärare och politiskt aktiv. Det får lärarna inte vara. Hon jobbade för rättvisa i skolorna och blev ut-

FEMÅRINGEN HANN inte packa ner sina barnböcker när han och hans mamma hastigt utvisades. Sari Nordlund oroar sig för deras framtid i Sydkorea.

an jobb. Hon är svartlistad och får heller inga jobb. Inte ens det att Amnesty kunde visa att lärare fängslats i Sydkorea övertygade myndigheterna i Finland.

Utvisningen hände så snabbt att de inte hann få med sig alla sina tillhörigheter. Sari Nordlund plockar fram en hög koreanska barnböcker som pojkens lämnat efter sig.

– I dag bor de hos hennes föräldrar, säger Ljungars. De har ingenting och hon saknar möjligheten att få arbete.

Kristen fredagsbön

Flyktingförläggningen i Oravais öppnade 1991. I Oravais har den cirka tvåhundra platser och därtill filialer i Jakobstad och Vasa.

– Föreningen kom till när flyktingarna på förläggningen började fråga efter en kristen församling. Många flyktingar är kristna med bakgrund i en frikyrka. De hänvisades till baptistbönehuset som finns i närheten, säger Edström, föreningens viceordförande och baptistpastor.

Den lutherska kyrkan involverades i ett tidigt skede genom diakoniarbetet. **Ingemar Klemets**, kaplan i Oravais kapellförsamling, är i dag föreningens ordförande.

Mitt emot förläggningen hyr föreningen Capella Nova, ett sorts hem som flyktingarna kan komma till för att umgås och träffa andra asylsökande.

– Det är flyktingarna som tar initiativet. Vi tar emot dem som kommer, säger Edström.

I Capella Nova håller föreningen också fredagsbön, men en kristen sådan.

– Den har vi hållit på med i ett par år, säger **Margareta Smith-Edström**. Vi ber, läser Bibeln och någon andaktsbok.

Förbön är en oersättlig hjälp för dem som lever under utvisningshot. Vanligtvis kommer en handfull flyktingar, även muslimer. Och flera skulle komma om de vågade för grupptricket.

– Vi evangeliserar som Jesus gjorde. Han byggde först relationer, fyllde behoven och sedan predikade han Guds rike, säger Ljungars. Vi försöker göra på samma sätt och visa dem medmänsklighet och kärlek.

Flyktingvännerna är inget officiellt organ utan ser sig som en mellanhand.

– Vi ser själavården som vår uppgift. Vi får höra sådant som flyktingarna inte berättar för myndigheterna, säger Edström. De kommer från förhållanden där man saknar förtroende för myndigheter. Därför är det olyckligt att polisen verkställer utvisningsbesluten. Vi förstår polisernas svårigheter, men det kunde finnas ett mer humanitärt sätt att sköta utvisningarna.

Under åren har många vänskapsband mellan föreningens aktiva och flyktingarna blivit knutna.

– Ibland är polisen irriterad på oss. Men vi ser människornas situation. Vi har blivit deras vänner och man överger inte sina vänner utan att göra vad man kan för att hjälpa dem, säger Smith-Edström.

Sjelva har de under åren lusläst både utlänningslagen och konventionerna.

– De största felet är inte lagen utan tillämpningen av den, säger Edström. Ofta läser myndigheterna inte igenom alla papper och inlagor. Det är lättare att svänga papper i Helsingfors än att möta personer öga mot öga och se hur de mår. Det är inget brott att söka asyl men de bli ofta behandlade som brottslingar.

BERÄTTA OM DIN FÖRSAMLING!

Den här sidan finns till för dig. Roliga verksamhets-idéer, festliga jubileum eller en viktig gemenskap. Skriv, fotografera och berätta om vad som händer i DIN församling! Skicka in din artikel till redaktionen@kyrkpressen.fi. Redaktionen väljer och redigerar materialet.

I MIN
FÖRSAMLING

STAHL CONCERTS PRESENTERAR

JOHNNY LOGAN
30 NOVEMBER - SAVOY, HELSINGFORS
1 DECEMBER - YRKESINSTITUTET, VASA
INFO & BILJETTER: STAHL.FI

Att bygga ett hem tillsammans

- prepkurs inför äktenskap

För par som planerar att gifta sig eller nyligen gjort det.
Kursplats: Merilä lägergård vid Pörkenäs 4-6 januari 2013.
Kursledare är Vivian & Boris Salo, övriga medv. bl.a. Sara & Torbjörn Sandell, Tanja & Mathias Forsblom
Kursavgift 40€/par, mat 40€/person, logi 40€/person.
Anmälan och info: Jakobstads svenska församlings församlingskansli 0403 100 410, jsv@evl.fi
Anmälan senast 15.12.2012.
Arr. Pedersöre prosteri

Fin förlovningspresent eller julgåva!

Tro Hopp och Kärlek

Design: Tobias Mellberg

Smycket är c.a. 23mm högt, tillverkat i sterling-silver och levereras med kedja och ask.

"Kärleken är det centrala, stödd av hoppet och tron"

Pris 39,50€/inkl postkostn.

Sänd in din beställning till
Jonnys Försäljningstjänst

Petalaxvägen 18, 66240 Petalax
Telefon 06-347 0608 cjcener@malax.fi

Namn: _____ Tel: _____

Adress: _____

 Antal

90-årig jubilar firades med stor fest

För 90 år sedan samlades man till möte i Norra Paipis i Sibbo för att man ville ha en samlingsplats där alla människor kunde samlas. Resultatet blev ett bönehus där alla skulle få vara med. När föreningen bildades ville man att varken ekonomisk ställning eller olikheter inom den kristna tron skulle få hindra att man tillsammans samlades. Här skulle de samlas som arbetade för samma sak - Guds rike - oberoende om de kom från statskyrkan eller frikyrkorna. Så har det också fått vara. Alla kristna riktningar har fått och får fortfarande hålla möten och samlingar i Bykyrkan.

Idag är det svenska och finska gudstjänster, konserter, auktioner, bröllop, dop och bibelstudiekvällar som äger rum i bönehuset, som numera heter Norra Paipis Bykyrka. Dessutom besöker Norra Paipis skola kyrkan när det är dags för skolgudstjänst. Det finska daghemmet i byn besöker också kyrkan.

För att fira dessa 90 år bestämde sig styrelsen för föreningen att man skulle ställa till med fest. Alla föreningar i byn var inbjudna och alla församlingar i Sibbo fick också en speciell inbjudan. Alla i byn och andra intresserade

var också välkomna att delta i festligheterna som ägde rum 14.10. Kyrkan

var fullsatt och program fanns det mycket av. Historiken som hade skrivits av **Hedvig Halén** presenterades. Som tema för festen hade man valt väckelse, vilket också tydligt kom fram. I samband med att historiken presenterades och Hedvig berättade om olika händelser som skett under olika årtionden sjöng bl.a. kyr-

MÅNGA SAMLADES till fest i Norra Paipis bykyrka för att fira 90-årsringen med en historik.

NANNY OLENIUS blev hedersmedlem i Bönehusföreningen.

kokören och solosångare sänger som tangerade det aktuella årtiondet.

Det som kom fram under festen och när man läst historiken är att det alltid funnits en vi-anda och att alla är välkomna med. Ekumeniken har funnits med ända sedan början för 90 år sedan. Under festen fick även byns äldsta, **Nanny Olenius**, bli hedersmedlem i Bönehusföreningen eftersom hon var fem år då man be-

stämde sig för att ett bönehus behövdes. Hennes föräldrar var aktivt med i byggarbetet. Hon var också med på invigningen av bönehuset och kommer ihåg hur allting gick till då. Hon har hela sitt liv aktivt deltagit i evenemang och planering. Än i dag följer hon med och vet vad som ska göras och vad som är på gång.

Bykyrkan är en samlingsplats där många kommer samman. Kyrkans ungdom

har en samling där en gång om året och julbönen lockar också mycket folk. För mig personligen var det en trevlig fest och intressant att få höra historiken presenterad varvat med sång. Som någon sa under festen: bykyrkan är ett ställe där man får känna sig fri.

SONJA GUSTAFSSON, DÖPTES I BYKYRKAN OCH NANNYS BARNBARN

D-vitamin då det är som bäst.

Prisbelönad!
www.bioteekki.fi

Bioteekki Lyko D plus
Stark, 25 µg D3-vitamin och 5 mg lykopen.

Bioteekki Teho D plus
Stark, 25 µg D3-vitamin.

Bioteekki Teho D droppar
Dryg, 10 µg/droppe D3-vitamin.

Säkra din tillförsel av

D
vitamin!
SUOMEN BIOTEKKI OY
www.bioteekki.fi

Försäljning: Hälso- och naturkostaffärer, -avdelningar och på apotek.

Torra och ömma slemhinnor?

Valoravintos Omega7-dubbelhavtornsolja återfuktar, förnyar och ger näring åt slemhinnorna i hela kroppen!

1960
Valoravinto

I naturkostaffärer och på apotek.

INKAST ANN-CHRISTINE MARTTINEN

Råholmsvägen 7

EMILIA, 10, firade höstlovet hos morföräldrarna. Hon har redan hunnit gå i fyra olika internationella skolor: föräldrarna jobbar än i Pakistan, än i Kabul, Bangkok och nu i Geneve. Hon talar engelska, finska, franska och har glömt sin flytande urdu totalt.

Veckan i Finland bjöd på nytt. Hon har plockat tranbär, känner till reglerna för älgjakt, vet hur man röstar i kommunalvalet. Hon kan också gå ensam till butiken, vilket hon aldrig har kunnat göra i de länder där hon bott.

VI SATT i soffan och tittade på nostalgiska foton från 1940- och -50-talet. Fröken hade just stått 20 minuter i duschen trots mina protester. "Det är så skönt då vattnet rinner över mig!" var förklaringen. Jag konstaterade att då jag var tio fick vi varmt vatten i vårt hus bara på torsdagarna.

Då vi skulle bada lyfte vi bort alla saker som förvarades i badkaret. Det fungerade nämligen som extra garderob. Vi hade bara två, små, riktiga garderober. En dag då mamma öppnade det överfulla linneskåpet föll allt över henne. Där satt hon på golvet bland lakan, handdukar och kläder och grät: "Måste jag hela mitt liv bo så här trångt?"

VÅRT HEM var 42 kvadrat på Råholmsvägen 7 i Helsingfors. Där bodde mamma, pappa, syster och jag. Där bodde också, i tur och ordning, kusin Iris som studerade vid universitetet, barnsköterskan Doris från Folkhälsan och "flickan från landet". Plus resande släktingar. Alla rymdes in. Vi hade ju två rum. Min lekkamrat Raija hade bara ett. Om vi drabbades av klaustrofobi var det bara att titta ut genom fönstret. Där fanns Sibeliusparken.

"Men du hade ju ingen privacy", sa Emilia förvånad, såg på fotografierna och tröstade mig sedan: "Men det ser så fint ut i alla fall." Visst var det en fin labyrint. Allt skulle vara lika vackert som det hade varit i Viborg: gladiolus i vasen, tavlor på väggarna, två stora lästolar där mamma och pappa läste högt om kvällarna, pianot, ställningen för porslinsblomman, radion, soffan vars madrass vändes till natten och breddades med en skumgummiremsa och farnerskiva med ben.

"Alla rymdes in. Vi hade ju två rum. Min lekkamrat Raija hade bara ett."

MEN DET mest kreativa fanns i det andra rummet. En heta. Den undre delen (extra garderob nr 2) innehöll allt som kunde behövas och måste sparas efter kriget. Hetekans dagsliv var ett mästertligt pussel. Skumgummiremsan från andra rummet lades längs kanten, bocksängen som min syster sov i lades mitt i, sängkläderna runt. Så drogs ett vackert dagtäck över det hela. Perfekt – tills en tant satte sig på kanten och hela härligheten rasade.

"VAR FANNS tv:n?" frågar barnbarnet. "Det fanns ingen tv i Finland på den tiden. Och om vi absolut måste ringa så gick vi till grannen. Om någon ringde till oss kom grannen och hämtade oss.

"Ingen telefon?" sa Emilia och plockade upp sin iPhone. "Hur kunde du leva utan telefon?" Utan att vänta på svar slukade hon tranbären från den uråldriga myren i Savolax.

Ann-Christine Marttinen är filosofie magister och tidigare missionär.

BIBELN GUDS UNDERVISNING

Bibeln är den hjälp vi har på vägen

Jag vill utmana alla KP:s läsare att läsa Bibeln. Inte bara läsa, utan be att den helige Ande leder och öppnar Guds Ord för dig. Gud gav oss sitt Ord i Jesus Kristus, som Johannes börjar sitt evangelium: "I begynnelsen fanns Ordet, och Ordet fanns hos Gud, och Ordet var Gud" (Joh. 1:1-2) och "Ordet blev människa och bodde bland oss, och vi såg hans härlighet, en härlighet som den ende sonen får av sin fader, och han var fylld av nåd och sanning." (Joh. 1:14). Vi har fått Skriften till hjälp på vägen, som aposteln Paulus skriver: "Alla profetior i skriften står där för att undervisa oss, så att vi genom vår uthållighet och den tröst skriften ger oss kan bevara vårt hopp." "Sök så skall du finna, bulta så ska dörren öppnas." (Rom 15:4)

Ta Bibeln på allvar. Det är ett ord att lita på och det håller! Även då vi tvivlar – Gud är densamma i går, i dag och för alltid, oberoende om vi tror eller inte.

Ingen av oss är fri från synd, ingen är perfekt. Det kommer vi inte att bli för rån vi ser vår Herre, men Bibeln uppmanar oss att sträva efter det goda och att vara felfria som Kristus.

Det är lätt att ta ut en vers och döma andra eller säga si eller så om dem.

"Om vi bara kunde läsa Bibeln som en helhet, en bok som har en röd tråd som går från första sidan till den sista."

Om vi bara kunde läsa Bibeln som en helhet, en bok som har en röd tråd som går från första sidan till den sista. Då tror jag att kyrkan och Guds församling skulle se en hel del hända! Om

vi bara kunde sluta riva och slita i varandra, acceptera varandra som vi är och hålla oss till vår grund, det vi alla som Guds församling tror på: Jesus Kristus som Guds son och vår frälsare.

Jag och mina syskon fick höra en hel del i skolan för att vi var troende, bland annat: "I kyrkan tror ni, här vet vi." Varpå min bror utbrast: "Här tror ni att ni vet, i kyrkan vet vi att vi tror." Jag önskar att vi alla kunde säga så, vi vet att vi tror! Det är inte mycket som krävs – att tro, det räcker! Det säger Bibeln på många ställen, bland an-

nat i Joh 3:16: "Ty så älskade Gud hela världen, att han utgav sin enfödde son, så att var och en som tror på honom, inte ska förgås, utan ha ett evigt liv." Och i Rom 10:9: "Ty om du med din mun bekänner att Jesus är herre, och i ditt hjärta tror att Gud har uppväckt honom från de döda, skall du bli räddad."

Vad Gud utmanar oss att göra när vi tror kan vi var och en läsa mer om i Bibeln, Guds Ord!

MIRJAM ARENS
Esbo

BOKNYHET

Jan-Erik Lindqvist
Hand i hand

Berättelser ur livet, om människor – och Gud

Berättelser, korta "noveller", meditationer och funderingar kring vad det innebär att leva, det är vad Du som läsare kommer att möta i den här boken. Du kommer att märka att många texter har upplevelser och händelser i mitt eget liv som bas. Både i största glädje och i djupaste sorg. Andra texter kommer att föra Dig i kontakt med människor jag mött, samtalat med – eller haft förmånen att lära känna under en kortare eller längre tid.

Självfallet kommer Du också att få möta en dimension i livet som varit helt avgörande för mig från den dag jag som alldeles liten överhuvudtaget blev medveten om den. Dimensionen Gud.

Jag hoppas att många läsare, både inom och utom de s.k. församlingskretsarna, kan få en upplevelse av vad den här dimensionen har betytt för mig personligen – och vad den kanske skulle kunna betyda för var och en.

Jan-Erik Lindqvist

Den nya boken har en text för varje vecka (52 texter) och lämpar sig därför som andaktsbok, högläsning, samtalsunderlag och som gåva. Behändigt format, 12 x 18 cm och hela 488 sidor! **Riktpris i butik ca 29,50.**

Boken kan köpas hos alla välsorterade bokhandlare. Den kan också beställas direkt från Pastorns Förlag via e-postadressen:

jan-erik.lindqvist@welho.com

Utgiven av Pastorns Förlag i samarbete med Oy FRAM Ab, Vasa

Låt oss ta hand om Julfesten

Ring, fråga, begär offert och broschyr eller besök vår hemsida

Tfn (06) 788 8750

endivo - Lunch - Catering

www.endivo.fi • catering@endivo.fi

Läs boken:
HÄLSA – MÅL eller MEDEL?

Information om alternativa behandlingar och alternativmedicin/komplementärmedicin. (helt utan inblandning av demoner och onda andar)

Best.tel.: 040-506 6214 el. **e-post:** max.wester@hotmail.com

Bokens pris: 10,- + frakt.

OPINION INFORMATION

Skicka insändaren till:

Kyrkpressen/opinion
Sandvikskajen 13, 00180 Helsingfors
E-post: redaktionen@kyrkpressen.fi
Fax: (09) 278 4138.

Insändare måste förse med skribentens namn samt för redaktionens bruk även adress och telefonnummer. Anonyma inlägg accepteras endast i undantagsfall.

Standardlängden för de kortare insändarna är 1 200 tecken. Redaktionen förbehåller sig rätten att förkorta insändarna. Insänd text returneras inte.

Radbytet är en längre insändartext med bildbyline som rymmer 2 000 tecken. Vill du skriva ett Radbyte bör du kontakta redaktionen på förhand.

LIV I LÅNGVÅRD

"Inom långvården existerar otaliga människor, både hemma och på sjukhus, som inte får ett endaste besök."

Sjukhusprästen Karolina Nikula i HS om det tyngsta i sitt jobb.

PENSIONSBERÖRDAN VÄXER

Församling och kommun

Helsingin Sanomat noterar att kyrkans strukturreform tar en annan riktning än i kommunerna. Förändringen blir stor:

"Den stora personal som kyrkan anställt under de ekonomiskt go-

da åren märks i framtiden som ett tungt pensionsansvar. Samtidigt som kyrkan kämpar med minskande inkomster och växande pensionsutgifter tvingas den fundera över vad den ska göra med sin stora fastighetsmassa som är dyr att underhålla."

Vi är här – delta i luciavalet och insamlingen!

1 Stella Björkman
Helsingfors

2 Julia Hanhikoski
Karleby

3 Lizette Krooks
Vasa

4 Susanna Österman
Lojo

5 Lilja Palmgren
Esbo

6 Elin Håkans
Korsholm

7 Elin Häggblom
Karleby

8 Aino Ukkonen
Esbo

9 Christa Lempinen
Esbo

10 Johanna Kokkila
Björneborg

Vi tio vill vara med och föra en vacker och klok tradition vidare. Vi tror att lucia kan hjälpa oss alla att se dem i vårt samhälle som är värda särskild omsorg och omtanke. Nu i höst handlar luciainsamlingen om att minska ensamheten bland äldre.

Ofrivillig ensamhet är ett växande problem. Redan nu upplever var tredje äldre att de är ensamma. Genom att stöda människor att bryta tystnaden och ensamheten kan Folkhälsan via luciainsamlingen öka livskvaliteten och meningsfullheten och minska effekterna av de välfärdsluster som åldrandet för med sig. Stödåtgärderna utformas

med respekt för den enskilda människans integritet, önskingar och behov och i samarbete med andra organisationer, med församlingarna och kommunerna.

Alla som deltar i insamlingen kan rösta på lucia. Det går bra att göra det via Folkhälsans webbplats, via sms eller genom att fylla i den kupong som ingår i Kyrkpressen. Kupongen och ditt bidrag kan du lämna i något av Folkhälsans hus, i Luckorna, på Hufvudstadsbladets kontor i Helsingfors eller posta till den adress som finns angiven på kupongen.

Rösta senast 28 november. ■

Efter en lång dag, fylld av många upplevelser, ska lilla Lisa som vanligt be aftonbön. Hon är ganska trött, och hon ber: "Gud som haver barnen kär, brunnelli brunn venn lufsar där."